

Η Γνώμη του ΕΔΣ επί των μακροοικονομικών προβλέψεων του Προγράμματος Σταθερότητας 2019-2022.

Σύμφωνα με τον Κανονισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης 473/2013 Άρθρο 4(1), απαιτείται οι μακροοικονομικές προβλέψεις στις οποίες εδράζεται το «Πρόγραμμα Σταθερότητας» να έχουν εγκριθεί από έναν ανεξάρτητο δημοσιονομικό οργανισμό. Το Ελληνικό Δημοσιονομικό Συμβούλιο (εφεξής: ΕΔΣ) αξιολογεί τις μακροοικονομικές προβλέψεις στηριζόμενο σε τρία στοιχεία: συγκρίνει τις προβλέψεις του Υπουργείου Οικονομικών (εφεξής: ΥΠΟΙΚ) με τις βραχυπρόθεσμες και μεσοπρόθεσμες μακροοικονομικές προβλέψεις του ΕΔΣ· λαμβάνει υπόψη τις πιο πρόσφατες προβλέψεις άλλων εγχώριων και διεθνών οργανισμών· πραγματοποιεί εκτιμήσεις για την γενικότερη πορεία της ελληνικής οικονομίας τα επόμενα έτη.

Το ΕΔΣ εγκρίνει τις μακροοικονομικές προβλέψεις του Προγράμματος Σταθερότητας διότι αυτές ευρίσκονται εντός αποδεκτών ορίων, με βάση την τρέχουσα διαθέσιμη πληροφόρηση.

Πίνακας 1: Προβλέψεις μακροοικονομικών δεικτών οι οποίες έχουν εγκριθεί από το ΕΔΣ (σε σταθερές τιμές 2010)

ΑΕΠ και συνιστώσες (% ετήσιας μεταβολής)	2019	2020	2021	2022
Ακαθάριστο Εγχώριο Προϊόν	2,3%	2,3%	2,1%	2,0%
Ιδιωτική Κατανάλωση	1,0%	1,2%	1,2%	1,2%
Δημόσια Κατανάλωση	1,6%	0,6%	0,4%	0,4%
Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου	3,9%	12,9%	8,0%	7,9%
Εξαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	5,9%	5,4%	3,8%	3,3%
Εισαγωγές αγαθών & υπηρεσιών	3,5%	5,7%	3,3%	3,1%

Πηγή: Πρόγραμμα Σταθερότητας, Απρίλιος 2019.

Τα τελευταία δύο έτη, η ελληνική οικονομία ανέκαμψε από βαθιά ύφεση η οποία προκάλεσε την πτώση του ΑΕΠ κατά 26%, περίπου (2007-2016). Υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι η θετική τάση θα διατηρηθεί και η οικονομία θα συνεχίσει να μεγεθύνεται με αντίστοιχους ρυθμούς τα επόμενα χρόνια. Οι διεθνείς χρηματαγορές και κεφαλαιαγορές φαίνεται να υιοθετούν ένα τέτοιο θετικό σενάριο για την ελληνική οικονομία, το οποίο αντανακλάται στη σημαντική μείωση των αποδόσεων των ομολόγων του ελληνικού δημοσίου.

Το κεντρικό σενάριο του ΥΠΟΙΚ αναφορικά με την αύξηση του ΑΕΠ την περίοδο 2019-2022 βρίσκεται εντός αποδεκτών ορίων. Επιπρόσθετα, οι μακροοικονομικές προβλέψεις του ΥΠΟΙΚ είναι σε μεγάλο βαθμό σύμφωνες με τις αντίστοιχες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και άλλων οργανισμών (ΔΝΤ, ΟΟΣΑ, ΤτΕ) για το 2019 και το 2020 (βλ. πίνακα 2).

Πίνακας 2: Προβλέψεις για βασικούς μακροοικονομικούς δείκτες της ελληνικής οικονομίας από εγχώριους και διεθνείς οργανισμούς.

	2019	2020	2021	2022
Πραγματικό ΑΕΠ (ετήσια μεταβολή)				
ΥΠΟΙΚ (Απρ. 2019)	2,3	2,3	2,1	2,0
ΤτΕ (Απρ. 2019)	1,9	μ/δ	μ/δ	μ/δ
ΕΕ (Φεβ. 2019)	2,2	2,3	μ/δ	μ/δ
ΔΝΤ (Απρ. 2019)	2,4	2,2	1,6	1,2
ΟΟΣΑ (Νοέ. 2018)	2,2	2,1	μ/δ	μ/δ
ΕΤΑΑ (Νοέ. 2018)	2,3	μ/δ	μ/δ	μ/δ
Ονομαστικό ΑΕΠ (ετήσια μεταβολή)				
ΥΠΟΙΚ (Απρ. 2019)	3,4	3,8	3,7	3,7
ΕΕ (Νοε. 2018)	3,2	3,3	μ/δ	μ/δ
ΔΝΤ (Απρ. 2019)	3,4	3,5	3,3	2,8
ΟΟΣΑ (Νοέ. 2018)	3,0	3,1	μ/δ	μ/δ
Πληθωρισμός (ετήσια μεταβολή)				
ΥΠΟΙΚ (Απρ. 2019)	0,9	1,3	1,5	1,7
ΤτΕ (Δεκ. 2018)	1,1	0,9	μ/δ	μ/δ
ΕΕ (Νοε. 2018)	1,2	1,0	μ/δ	μ/δ
ΔΝΤ (Απρ. 2019)	1,1	1,4	1,7	1,7
ΟΟΣΑ (Νοέ. 2018)	1,0	1,1	μ/δ	μ/δ
Ανεργία (ως % του εργατικού δυναμικού)				
ΥΠΟΙΚ (Απρ. 2019)	17,8	16,5	15,3	14,2
ΤτΕ (Δεκ. 2018)	18,2	16,8	μ/δ	μ/δ
ΕΕ (Νοε. 2018)	18,2	16,9	μ/δ	μ/δ
ΔΝΤ (Απρ. 2019)	18,5	17,5	16,2	15,0
ΟΟΣΑ (Νοέ. 2018)	18,1	17,0	μ/δ	μ/δ

Πηγές: 1) ΥΠΟΙΚ: Πρόγραμμα Σταθερότητας Απρ. 2019. 2) Τράπεζα της Ελλάδος (ΤτΕ): α) Έκθεση του Διοικητή, Απρ. 2019 & β) Ενδιάμεση Έκθεση Νομισματικής Πολιτικής 2018, Δεκ. 2018. 3) Ευρωπαϊκή Επιτροπή (ΕΕ): a) Winter forecasts, 2019 - Greece, 7 February 2019 & b) Autumn forecasts, 2018 - Greece, 8 November 2018. 4) Διεθνές Νομισματικό Ταμείο (ΔΝΤ): World Economic Outlook Database, April 2019. 5) ΟΟΣΑ: Economic Outlook, No 104, November 2018. 6) Ευρωπαϊκή Τράπεζα Ανασυγκρότησης και Ανάπτυξης (ΕΤΑΑ): Regional Economic Prospects, November 2018.

Οι προβλέψεις για την εξέλιξη του **ΑΕΠ 2019-2022** βρίσκονται στο «άνω όριο» των προβλέψεων του ΕΔΣ. Οι προβλέψεις αυτές αξιολογούνται από το ΕΔΣ ως «αισιόδοξες», αλλά επιτεύξιμες υπό προϋποθέσεις. Οι προβλέψεις για πιο ήπια επέκταση της οικονομίας μετά το 2020 αξιολογούνται από το ΕΔΣ ως πιο ευλογοφανείς.

Η **ιδιωτική κατανάλωση** εκτιμάται ότι θα αυξηθεί με ρυθμό της τάξης του 1,2% περίπου, την περίοδο 2019-2022. Η πρόβλεψη αυτή είναι πολύ πιθανό να επιτευχθεί δεδομένης της περαιτέρω αποκλιμάκωσης της ανεργίας και της προσδοκίας για αύξηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης. Η σημαντική αύξηση του κατώτατου μισθού είναι πιθανό να ενισχύσει επίσης τις καταναλωτικές δαπάνες των νοικοκυριών τα επόμενα χρόνια.

Το ΕΔΣ θεωρεί εύλογη την αναθεώρηση προς τα κάτω του ρυθμού αύξησης των **επενδύσεων** (Ακαθάριστος Σχηματισμός Παγίου Κεφαλαίου) για το 2019 (+3,9%) σε σχέση με τους στόχους του ΜΠΔΣ 2019-2022 (+12,1%). Το αναθεωρημένο αυτό σενάριο εκτιμάται ως πιο ρεαλιστικό και επιτεύξιμο. Ωστόσο, η σημαντική ανάκαμψη των παγίων επενδύσεων κατά 12,9% το 2020, θεωρείται από το ΕΔΣ ως αισιόδοξη, στηριζόμενη σημαντικά σε παράγοντες όπως η αύξηση του τραπεζικού δανεισμού στις επιχειρήσεις. Η σχετική περιορισμένη δαπάνη του Προγράμματος Δημοσίων Επενδύσεων είναι επίσης ένας παράγοντας που θα δράσει ανασταλτικά στη μεταβολή

των πάγιων επενδύσεων. Η πιο μετριοπαθής εκτίμηση για την αύξηση των επενδύσεων την περίοδο 2021-2022 θεωρείται πιο εφικτή.

Όσον αφορά στο **εξωτερικό ισοζύγιο αγαθών και υπηρεσιών**, το σενάριο του ΥΠΟΙΚ για αύξηση των εξαγωγών κατά 4,2% κατά μέσο όρο για την περίοδο 2019-2022 αξιολογείται ως εφικτή. Τα τελευταία χρόνια η ελληνική οικονομία απέκτησε μεγαλύτερο εξαγωγικό προσανατολισμό οπότε το σενάριο του ΥΠΟΙΚ για την αύξηση των εξαγωγών θεωρείται αρκετά ρεαλιστικό. Ωστόσο, το σενάριο για συγκρατημένη αύξηση των εισαγωγών θεωρείται μάλλον ευνοϊκό, δεδομένης της υψηλής οριακής ροπής για εισαγωγές που χαρακτηρίζει διαχρονικά την ελληνική οικονομία.

Η πρόβλεψη του ΥΠΟΙΚ για χαμηλή ετήσια αύξηση της **δημόσιας κατανάλωσης** είναι αρκετά πιθανή διότι οι δημόσιες δαπάνες εν γένει θα παραμείνουν συγκρατημένες λόγω των φιλόδοξων στόχων για υψηλά πρωτογενή πλεονάσματα τα επόμενα χρόνια.

Η πορεία των μακροοικονομικών εξελίξεων, όπως προβλέπεται από το σενάριο του ΥΠΟΙΚ υπόκειται σε αβεβαιότητα και σε μια σειρά από κινδύνους που μπορεί επηρεάσουν ουσιαστικά τις προβλέψεις.

Ειδικότερα:

- Η πιθανή επιβράδυνση των ευρωπαϊκών οικονομιών, μπορεί να επηρεάσει αρνητικά τις ελληνικές εξαγωγές στις ευρωπαϊκές χώρες και να περιορίσει τα έσοδα από τον τουρισμό.
- Ο κίνδυνος κλιμάκωσης των πολιτικών εμπορικού προστατευτισμού είναι πιθανό να έχει αρνητικές επιπτώσεις στο διεθνές εμπόριο και στην παγκόσμια οικονομία γενικότερα.
- Υπάρχει κίνδυνος γενικευμένης χρηματοπιστωτικής αστάθειας στην Ευρώπη στην περίπτωση μιας άτακτης εξόδου του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.
- Το υψηλό απόθεμα μη εξυπηρετούμενων δανείων που υπάρχουν στο ελληνικό τραπεζικό σύστημα μπορεί να επηρεάσει αρνητικά αφενός την κεφαλαιακή επάρκεια και την κερδοφορία των ελληνικών τραπεζών και αφετέρου να περιορίσει τις τραπεζικές πιστώσεις προς τις ελληνικές επιχειρήσεις και τα νοικοκυριά.
- Μακροπρόθεσμα οι δυσμενείς δημογραφικές εξελίξεις και η μετανάστευση Ελλήνων πολιτών στο εξωτερικό (Brain drain) είναι πιθανό να επηρεάσει αρνητικά την απασχόληση. Επίσης πιθανά αρνητικός θα είναι και ο αντίκτυπος στη διαμόρφωση του δυνητικού προϊόντος της ελληνικής οικονομίας.

Εκτενέστερη ανάλυση των μακροοικονομικών προβλέψεων θα δημοσιευτεί στη γνώμη του ΕΔΣ αναφορικά με το ΜΠΔΣ 2020-2023, ενώ λεπτομερής ανάλυση της διαδικασίας της έγκρισης των μακροοικονομικών προβλέψεων θα ενταχθεί στην εξαμηνιαία έκθεση του ΕΔΣ η οποία προγραμματίζεται να δημοσιευθεί στο τέλος Μαΐου 2019.

Ο Πρόεδρος του ΔΣ,

Παναγιώτης Κορλίας